

وجوب علی و معلولی

مروری سریع بر آنچه خوانده ایم:

علیت رابطه ای وجودی است که کلمه ی « چرا » بازتابی از درک رابطه ی علیت است.

علت: به وجود آورنده / معلول: به وجود آمده

فلاسفه ی مسلمان	دیوید هیوم	اکثر تجربه گرایان	دکارت
علیت یک قاعده ی عقلی و غیر تجربی است.	علیت را نمی توان از طریق مشاهده ی حسی به درست آورد.	اصل علیت به صورت تجربی درک می شود.	اصل علیت غیر تجربی است.
علیت به صورت مادرزادی درک نمی شود.	حس تنها می تواند توالی، رنگ ها و شکل ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد.	انسان از طریق حس، توالی پدیده ها را مشاهده می کند و رابطه ی ضروری میان علت و معلول را در می یابد.	جزء اصول اولیه است.
انسان بر اساس اصل امتناع اجتماع نقیضین در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند. یعنی اصل علیت مبتنی بر اصل بدیهی امتناع اجتماع نقیضین درک می شود.	بر اثر تکرار توالی پدیده ها در ذهن ما چنین انعکاسی می یابد که یک رابطه ی ضروری به نام علیت میان پدیده ها هست.	فطری و مادرزادی درک می شود.	
کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می گیرد، اما خود اصل علیت غیر تجربی و عقلی است.	این انعکاس ذهنی را «تداعی» می نامند و می گوید تداعی علیت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست.	یافتن مصادیق علیت نیازمند تجربه و آموزش است.	

اصل علیت:

تعریف:

فلسفه ۲

هر معلولی (حادثه ای)، علتی دارد.

نتایج:

ارتباط و پیوستگی میان اشیاء.

اصل سنخیت علیت و معلول:

تعریف:

هر علتی معلول خاص خود را پدید می آورد و هر معلولی از علت خاصی صادر می شود.

نتایج:

۱- از هر چیزی انتظار آثار متناسب با آن را دارد.

۲- پشتوانه ی نظم دقیق جهان است.

۳- با تیکه به همین اصل، تحقیقات علمی خود را پیگیری می کند.

پدیده های موجود در ذات و ماهیت خود، ممکن الوجود بوده اند اگر اکنون موجود هستند، به خاطر این است که علت، آنها را از حالت امکانی نسبت وجود خارج کرده و وجود را برای آنها ضروری ساخته و موجودشان کرده است.

ممکن الوجود بالذات با آمدن علت واجب الوجود بالغیر

↓
علت

وجوب علی و معلولی:

وجوب علی و معلولی: علت به معلول ضرورت وجود می دهد. به بیان دیگر علت وجوب بخش (ضرورت دهنده) به معلول است.

- معلول با قطع نظر از علت « امکان ذاتی » دارد؛ یعنی ذات و ماهیتش نسبت به وجود و عدم مساوی است. با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می یابد و موجود می شود.

مثالی برای وجوب علی و معلولی:

اگر تمام شرایط روشن شدن یک خودرو فراهم باشد، حتما آن خودرو روشن خواهد شد و اگر خودرویی روشن نشود مطمئن هستیم که علت روشن شدن ماشین و همه ی عوامل مورد نیاز برای روشن شدن ماشین فراهم نبوده است. این نشان می دهد که اگر علت (مجموعه ی عوامل به وجود آورنده) باشد، معلول حتما ایجاد می شود.

اصل	تعریف	لازمه و نتیجه
علیت	هر حادثه ای علتی دارد.	ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشاء آن.
وجوب علی و معلولی	اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت، تحقق معلول نیز ضروری خواهد بود.	تخلف ناپذیری و حقیقت در نظام هستی.
سنخیت علت و معلول	هر علتی، معلول خاص خودش را دارد و هر معلولی از علتی خاص صادر می شود.	نظم و قانونمندی های معین و خاص میان دسته های مختلف پدیده ها وجود دارد و هر چیزی نمی تواند منشاء هر چیزی باشد.